

ບົດບາດຂອງເພດຍິງໃນຊົນນະບົດຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບຈາກ ການລ້ຽງສັດ ແລະ ການຄ້າຂາຍສັດ ຢູ່ແຂວງຫຼວງພະບາງ

ສັງຄົມ ອິນທະປັນຍາ, ແສງສຸລິ ພົງພານິດ ແລະ ສີອານຸວົງ ສະຫວັດວົງ*

ບົດຄັດຫຍໍ້

ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ແມ່ນເພື່ອ: 1) ສຶກສາລະບົບການຜະລິດສັດ, 2) ການເຂົ້າທາຕະຫຼາດ ແລະ ການຄ້າຂາຍຜົນຜະລິດສັດ ໂດຍຊາວກະສິກອນເພດຍິງ ແລະ 3) ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ຂອງ ຄົວເຮືອນຕ່າງໆ ທີ່ເມືອງໂພນໄຊ, ໂພນທອງ ແລະ ປາກແຊງ, ແຂວງຫຼວງພະບາງ. ມີທັງໝົດ 428 ຄອບຄົວ, ໃນນັ້ນ ໄດ້ຖືກຄັດເລືອກ 291 ຄອບຄົວ ເພື່ອການສຳພາດໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້. ຂໍ້ມູນຕ່າງໆແມ່ນໄດ້ຈາກວິທີການສຳພາດ ແລະ ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ໂດຍການໃຊ້ໂປຼແກຼມ SPSS ແລະ Excel program.

ປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ 96% ເປັນຊາວກະສິກອນ, ຈົບການສຶກສາຂັ້ນປະຖົມເຖິງ 80.8%. ໃນນັ້ນ ຊາວກະສິກອນເພດຍິງ ກວມເຖິງ 90% ທີ່ເຮັດວຽກໜັກຄືກັນກັບເພດຊາຍ ໃນແຕ່ລະວັນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນກິດຈະກຳການລ້ຽງສັດຕາມສະຖານທີ່ຕ່າງໆ ແລະ ຢູ່ໃນເຂດພູດອຍ. ລາຍຮັບໄດ້ມາຈາກການກະສິກຳ ເທົ່າກັບ 4,228,000 ກີບຕໍ່ຄອບຄົວຕໍ່ປີ. ຜົນຜະລິດສັດ ເທົ່າກັບ 5,049,000 ກີບ ແລະ ລາຍຮັບນອກຈາກການກະສິກຳ ແມ່ນ 2,256,000 ກີບ. ລາຍຈ່າຍຈາກການກະສິກຳ ເທົ່າກັບ 658,000 ກີບ ເທົ່າກັບ 16% ຂອງລາຍຮັບທັງໝົດ. ລະບົບການລ້ຽງສັດ ສ່ວນໃຫຍ່ຍັງອີງໃສ່ທຳມະຊາດ, ແຫຼ່ງອາຫານສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນ ໃບໄມ້, ຕົ້ນໄມ້ ແລະ ຫຍ້າທຳມະຊາດ. ການລ້ຽງແມ່ນລ້ຽງແບບປ່ອຍ ແລະ ເຄິ່ງຂັງ-ເຄິ່ງປ່ອຍ ເຊິ່ງໂດຍສະເລ່ຍ ກວມເອົາປະມານ 50% ຂອງຈຳນວນຄອບຄົວທັງໝົດ. ແນວພັນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນພັນພື້ນເມືອງ ເຊັ່ນ: ງົວ, ຄວາຍ ເຊິ່ງມີນ້ຳໜັກ ສະເລ່ຍ 220-400 ກລ. ໝູ ເຊິ່ງມີນ້ຳໜັກສະເລ່ຍ 32-55 ກລ. ແບ້ ມີນ້ຳໜັກສະເລ່ຍ 25-45 ກລ ແລະ ສັດປີກ ມີນ້ຳໜັກສະເລ່ຍ 1-1.5 ກລ.

ບັນຫາຂອງການຜະລິດສັດສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນຍັງຂາດການຄຸ້ມຄອງທີ່ດີ (ແຫຼ່ງອາຫານສັດ ແລະ ຄອກສັດ), ການບໍລິການທາງດ້ານການຮັກສາສຸຂະພາບສັດຍັງຈຳກັດ, ຊາວກະສິກອນ ແລະ ນັກສົ່ງເສີມຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນຍັງມີຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບສຸຂະພາບສັດໃນລະດັບຕ່ຳ, ລະບົບການຂົນສົ່ງສັດແມ່ນຍັງມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ໂດຍສະເພາະ ການເຂົ້າເຖິງເສັ້ນທາງ ບາງບ່ອນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດີ. ຊາວກະສິກອນສ່ວນໃຫຍ່ ໄດ້ນຳໃຊ້ແນວພັນພື້ນເມືອງທີ່ມີຄວາມທົນທານ ແລະ ເໝາະສົມກັບສະພາບທ້ອງຖິ່ນ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ຊ່ວງລະດູການອາຫານແມ່ນສັ້ນເກີນໄປ ຄື 2-3 ເດືອນເທົ່ານັ້ນ ໂດຍສະເພາະ ຊ່ວງເດືອນ 4-5 ຂອງທຸກໆປີ. ພະຍາດທີ່ມັກເກີດເປັນປະຈຳ ແມ່ນພະຍາດເຕົ້າໂຮມເລືອດ ແລະ ພະຍາດປາກເປື້ອນລົງເລັບ ງົວ-ຄວາຍ ແລະ ແບ້, ສ່ວນໝູແມ່ນພະຍາດອະທິວາໝູ ແລະ ສັດປີກ ແມ່ນພະຍາດນິວຄາເຊິນ.

ດ້ານການຕະຫຼາດ, ໄດ້ມີພິຈາລະນາເກັບຊື້ສັດປະເພດຕ່າງໆ ພາຍໃນບ້ານ ຫຼື ສະຖານທີ່ ລ້ຽງສັດ ຂອງ ຊາວກະສິກອນ. ນອກນັ້ນ ຍັງໄດ້ນຳສິ່ງໄປຂາຍພາຍໃນເມືອງຫຼວງພະບາງ, ບັນດາ ແຂວງອ້ອມຂ້າງ ແລະ ສິ່ງໄປປະເທດໃກ້ຄຽງ. ສຳລັບລາຄາຂາຍສັດຢູ່ແຕ່ລະເມືອງ ແມ່ນມີຄວາມ ແຕກຕ່າງກັນ ເຊັ່ນ: ຄວາຍ 5,700,000-6,300,000 ກີບຕໍ່ໂຕ, ງົວ ແມ່ນ 2,400,000-3,500,000 ກີບຕໍ່ໂຕ, ຫູ 450,000-650,000 ກີບຕໍ່ໂຕ, ແບ້ 400,000-570,000 ກີບຕໍ່ໂຕ ແລະ ສັດປີກ 65,000-75,000 ກີບຕໍ່ໂຕ. ການບໍລິໂພກຊີ້ນພາຍໃນຄອບຄົວຕໍ່ປີ ໃນເມືອງຕ່າງໆ ສຳລັບງົວ ກວມ 11.7%, ຄວາຍ 15.6%, ຫູ 23.4%, ແບ້ 24.2% ແລະ ສັດປີກ 25%. ອັດຕາສ່ວນຂອງເພດຍິງ ໃນຄອບຄົວ ໜຶ່ງຍັງມີໜ້ອຍກວ່າເພດຊາຍ, ແຕ່ວ່າ ສາມາດເຮັດວຽກເທົ່າທຽມກັບເພດຊາຍໄດ້ ໃນວຽກຕ່າງໆ ພາຍໃນຄອບຄົວ, ໂດຍສະເພາະ ບົດບາດຕໍ່ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານພາຍໃນຄອບຄົວ ເຊິ່ງ ກວມເຖິງ 80% ຕໍ່ການລ້ຽງຊີ້ນປະຈຳວັນ ເຊັ່ນ: ການຫາອາຫານ ເຊິ່ງໄດ້ມາຈາກສວນຄົວ, ພືດຜັກ ຕ່າງໆ, ການເກັບກູ່ວເຂົ້າໄຮ່, ການລ້ຽງສັດປີກ ຫຼື ປາ ແລະ ການລ່າເນື້ອ ຫຼື ການເກັບພືດຜັກປ່າ (ໜໍ່ໄມ້) ເປັນຕົ້ນ. ສຳລັບການລ້ຽງສັດໃຫຍ່ ເຊັ່ນ: ງົວ-ຄວາຍ, ຫູ ແລະ ແບ້ ແມ່ນພວກເຂົາໄດ້ລ້ຽງໄວ້ ເພື່ອເປັນການສະສົມທຶນຮອນ ແລະ ຮັບໃຊ້ຮີດຄອງປະເພນີ. ສວນໃຫຍ່ການສ້າງລາຍຮັບແກ່ຄອບຄົວ ໄດ້ມາຈາກການຂາຍສັດ ແລະ ແຫຼ່ງລາຍຮັບຈາກພາກສ່ວນອື່ນ ເຊັ່ນ: ຈາກການຂາຍພືດ ຄື: ເຂົ້າ, ສາລີ, ໝາກງາ, ຖົ່ວ, ໜໍ່ໄມ້ ແລະ ກິດຈະກຳອື່ນໆ ເຊັ່ນການຕ່ຳຫູກ ແລະ ການສີເຂົ້າ ເປັນຕົ້ນ.

ຄຳເຄົ້າ: ການຜະລິດສັດ, ການສ້າງລາຍຮັບ, ການຄ້າຂາຍສັດ, ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ, ເພດຍິງ.

ຄະນະກະເສດສາດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ, ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ສປປ ລາວ
inthapanyasangkhom@gmail.com

Role of Rural Women in the Income Generation through Livestock Production and Trade in Luangprabang Province, Lao PDR.

S. Inthapanya, S. Phongphanith and S. Savathvong***

Abstract

The aim of this study was to evaluate: 1) livestock production system, 2) market access and trade generation through livestock production by women farmers and 3) food security of the household at Phonexay, Phonethong and Parkseng district, Luangprabang province. The total populations were 428 households while 291 households of them were selected as the samples for the research. The data were collection by the interview method and analyzed by SPSS for Windows and Excel program.

There was 96% of population was farmer, there was graduated of level primary school in 80.8% and there was female 90% of total farmers which had the similar worked with male as well as animal raising's activities in mountain rural areas by daily. Total cash income from agricultural activities was 4,228,000 kip per year. Livestock production was 5,049,000 kip and non-farm income was 2,256,000 kip. Total expenses for agricultural was 658,000 kip at 16% of the total cash income. The livestock production system was natural feed resource as fodder trees and shrubs and natural grasses and there was used free range and semi-free range system was found 50% of the total household. The breed was local breed as cattle or buffalo were live weigh 220-400 kg. Pig was 32-55 kg. Goat was 25-45 kg. Poultry was 1-1.5 kg respectively.

Livestock production were lacked livestock's managements (animal feed resources and housing), the animal health service provider was limited, the knowledge and understanding of the animal health from farmers and extension workers were low, transportation was a significant constraint particularly to remote areas. The animals were used the local breed and they were appropriated in the rural. However, there was feed shortage occurs for 2 - 3 months especially from April to May. The diseases that outbreak in as Haemorrhagic Septicemia and (FMD) Foot and Mouth Disease for cattle, buffalo and goats, Swine fever or hog cholera for pigs and Newcastle for poultry respectively.

The market system, there was traders had collected the animals into villages or place of animal raising. The animals were sent to the market for selling in Luangprabang, province and countries which had bordered to Laos. The prices of animals were (buffalo 5,700,000-6,300,000 kip per head, cattle 2,400,000-3,500,000 kip, pig 450,000-650,000 kip, goat 400,000-570,000 kip and poultry 65,000-75,000 kip/head). Meat as farmer' consumption in their household per year in districts as cattle 11.7% of the total products, 15.6% of buffalo, 23.4% for pigs, 24.2% for goats and 25% for poultry. The percent of women farmers were limited in household when compared with male, but those activities were involved with female. The relative women farmers was food security in their household as well as 80% to earn a living themselves as collect the food from gardening as planting the vegetables, upland-rice, raising animal product as poultry or fishing and find down the wild animals and vegetable from forest or bamboo shoot and etc. For animals raising such as cattle, buffalo, pig and goats were kept them and raised for earn money to household and serviced for traditionally. Cash incomes of farmers were from selling the animals and other income was from selling plant products as rice, corn, sesame, bean and bamboo shoot and special income as handicraft, rice mill and etc.

Key words: *animal trade, food security, income, livestock production, women.*

Faculty of Agriculture and Forest Resource, Souphanouvong University, LuangPrabang Province, Lao PDR. inthapanyangkhom@gmail.com

I. ບົດນຳ

ການກະສິກຳ ໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງກວ້າງຂວາງ ເຊິ່ງເປັນພາກສ່ວນທີ່ສຳຄັນ ຕໍ່ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ໃນບັນດາຂົງເຂດປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ. ໂດຍສະເພາະ, ການໃຫ້ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອຕໍ່ການປັບປຸງການຜະລິດກະສິກຳ ໃນບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ. ການກະສິກຳເປັນອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງລາວ ເຊິ່ງກວມຫຼາຍກວ່າ 32% ຂອງຜະລິດຕະພັນພາຍໃນປະເທດທັງໝົດ (GDP) ໃນປີ 2008. ການລ້ຽງສັດ ກໍແມ່ນອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນອີກອັນໜຶ່ງ ຂອງລະບົບການຈັດການຟາມຂະໜາດນ້ອຍຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ພາກສ່ວນຕ່າງໆ. ເຊິ່ງກວມເຖິງ 10% ຂອງ GDP ລວມ. ການຂາຍສັດລ້ຽງ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບພາຍໃນຄອບຄົວ ຢູ່ເຂດພູດອຍ ແມ່ນກວມຫຼາຍກວ່າ 50%. ນອກຈາກການສ້າງລາຍຮັບດັ່ງກ່າວ, ການລ້ຽງສັດ ຍັງສາມາດຕອບສະໜອງຜົນປະໂຫຍດອື່ນໆອີກ ເຊັ່ນ: ຊີ້ນ, ນົມ, ແຫຼ່ງແຮງງານ, ຜຸ່ນຄອກ, ແລະ ອື່ນໆ (ບົວຫອມ, 2000).

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ການຈັດການຕໍ່ການລ້ຽງສັດ ໃນລະບົບຂະໜາດນ້ອຍ ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງຊາວກະສິກອນ ແມ່ນໄດ້ອີງໃສ່ລະບົບການລ້ຽງແບບປ່ອຍທົ່ວໄປ, ອີງໃສ່ທຳແຮງທາງດ້ານແຫຼ່ງອາຫານທຳມະຊາດ ທີ່ມີຢູ່ໃນເຂດຂົງເຂດດັ່ງກ່າວ. ລະບົບການລ້ຽງສັດ ແບບປ່ອຍຕາມທຳມະຊາດ, ຊາວກະສິກອນ ໄດ້ປ່ອຍສັດກິນຫຍ້າເອງ ໃນພື້ນທີ່ທີ່ງ່າຍ, ປ່າໄມ້ ແລະ ໃນຂົງເຂດທີ່ມີການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດ ຈາກການເກັບກູ້ແລ້ວ. ສັດສ່ວນໃຫຍ່ ຈະຖືກລ້ຽງແບບຂັງໄວ້ໃນຊ່ວງລະດູທີ່ມີການປູກພືດ ໂດຍສະເລ່ຍປະມານ 1-2 ເດືອນ ເທົ່ານັ້ນ. ຈາກຜົນຂອງການ

ຄົ້ນຄວ້າທົດລອງຫຼາຍໆຄັ້ງ ຕໍ່ການປູກພືດອາຫານສັດໃນປັດຈຸບັນ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການເສີມອາຫານ ຈາກຫຍ້າອາຫານສັດ ສາມາດເພີ່ມນ້ຳໜັກຂອງສັດໄດ້. ປັດຈຸບັນ, ຈຳນວນຂອງສັດຕໍ່ຄອບຄົວ ແມ່ນແຕກຕ່າງກັນ ໃນບັນດາຂົງເຂດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: 9.9 ໂຕ ຕໍ່ຄົວເຮືອນໃນຂົງເຂດທົ່ງພຽງ, 7.2 ໂຕຕໍ່ຄົວເຮືອນ ໃນເຂດພື້ນທີ່ພູດອຍ ແລະ 4.4 ໂຕຕໍ່ຄົວເຮືອນ ໃນຂົງເຂດທົ່ງພຽງ (Phongsamuth, 2005). ເຫດຜົນສຳລັບການສຸມໃສ່ວຽກງານ ການຜະລິດສິນຄ້າໃນເຂດພູດອຍດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ແມ່ນເພື່ອເປັນການຈຳກັດເຂດພື້ນທີ່ ທີ່ມີການປູກຝັງ. ຄຽງຄູ່ກັບການຄ້າປະກັນສະບຽງ ຂອງການຜະລິດເຂົ້າ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ມີການເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນການຜະລິດຊີ້ນ, ໄຂ່ ແລະ ປາ ໃນແຕ່ລະປີ ຕ້ອງໃຫ້ໄດ້ເຖິງ 5%, ຈຶ່ງຈະສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ເປັນການບໍລິໂພກທີ່ມີມາດຕະຖານທີ່ດີ ສຳລັບບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ (MAF, 2008). ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ແຫຼ່ງລາຍຮັບຕົ້ນຕໍ ຂອງຊາວກະສິກອນຢູ່ຊົນນະບົດ ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກການປູກຝັງ ແລະ ລ້ຽງສັດ.

ໃນປັດຈຸບັນ, ເປົ້າໝາຍຕ່າງໆໃນການເຮັດວຽກ ແມ່ນໄດ້ສຸມໃສ່ເພດ ໂດຍສະເພາະເພດຍິງ-ຊາຍ ໃນ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງຄວາມສຳຄັນຂອງເພດຍິງ ໃນການສ້າງເສດຖະກິດ ແລະ ມີບົດບາດສຳຄັນ ຕໍ່ການຮັກສາຄວາມປອດໄພທາງສະບຽງອາຫານພາຍໃນຄອບຄົວຂອງເຂົາເຈົ້າແລະການຮັກສາສຸຂະພາບທີ່ດີອີກດ້ວຍ. ເຊິ່ງຊາວກະສິກອນທີ່ເປັນເພດຍິງທັງໝົດ ກວມເຖິງ 85.4%. (ທຽບກັບ 78.3% ສຳລັບຊາວກະສິກອນເພດຊາຍ) (NSC, 2006). ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ເພດຍິງມີບົດບາດທຽບເທົ່າກັບເພດຊາຍ ໃນການປະຕິບັດວຽກງານກະສິກຳພາຍໃນຄົວເຮືອນ, ເຂົາເຈົ້າສາມາດຮັບຜິດຊອບ ການລ້ຽງສັດປະເພດ

ຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ໝູ ແລະ ສັດປີກ. ນອກຈາກນີ້, ເຂົາເຈົ້າຍັງສາມາດຄຸ້ມຄອງ ການຂາຍສັດຂອງ ເຂົາເຈົ້າໄດ້ອີກ. ລາຍຮັບທີ່ໄດ້ມາຈາກການຂາຍ ສັດສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການ ຄ້າປະກັນ ທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ຂອງຄົວ ເຮືອນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ທາງດ້ານວຽກງານ ແລະ ພາລະບົດບາດດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ຖືກຮັບໃຊ້ ໃນບາງຄັ້ງ ໂດຍແມ່ນຊຸມຊົນ ແລະ ຂົງເຂດການ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ. ແມ່ຍິງໃນເຂດຊຸມນະບົດ ສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນຈັດລະດັບການກະສິກຳແບບ ເພິ່ງຕົນເອງ, ມີຜະລິດຕະພັນຕ່ຳ ໂດຍສະເພາະ ດ້ານການລ້ຽງສັດ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລ ຊີທີ່ຫຼ້າຫຼັງ. ສ່ວນໃຫຍ່ ເຂົາເຈົ້າບໍ່ໄດ້ຮັບການຝຶກ ອົບຮົມ ທາງດ້ານການຄຸ້ມຄອງສັດ ແລະ ການ ຮັບຂໍ້ມູນຈາກແຫຼ່ງຕ່າງໆ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນຂໍ້ ມູນທາງດ້ານລາຄາທີ່ດີຕໍ່ການຕອບສະໜອງສິນ ຄ້າທາງດ້ານສະບຽງອາຫານພາຍໃນຄອບຄົວ.

ຕໍ່ກັບບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້, ທາງແຂວງໄດ້ມີ ແຜນຍຸດທະສາດ ໃນການພັດທະນາ ທີ່ຈະນຳ ໃຊ້ໂອກາດນີ້ ເພື່ອປັບປຸງການລ້ຽງສັດ, ເພື່ອຮັບ ປະກັນໃຫ້ໄດ້ທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ໂດຍການ ສຸມໃສ່ວຽກງານການລ້ຽງສັດ; ການຄ້າ-ຂາຍສັດ ແລະ ການສ້າງຜົນປະໂຫຍດ ຕໍ່ກັບຊາວກະສິ ກອນໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ ໂດຍສະເພາະ ການນຳ ລາຍໄດ້ ຈາກຊາວກະສິກອນເພດຍິງ ຢູ່ເມືອງ ໂພນໄຊ, ໂພນທອງ ແລະ ປາກແຊງ, ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ, ເຊິ່ງສາມຂົງເຂດນີ້ ເປັນເຂດຈຸດ ສຸມ ຂອງ ແຂວງຫຼວງພະບາງ.

II. ຈຸດປະສົງ

- ຈຸດປະສົງຂອງການສຶກສານີ້ ແມ່ນເພື່ອ:
- ສຶກສາລະບົບການລ້ຽງສັດຕ່າງໆ ໂດຍຊາວ ກະສິກອນເພດຍິງ-ຊາຍ.
 - ສຶກສາການຄ້າ-ຂາຍສັດ ໂດຍຊາວກະສິ ກອນເພດຍິງ ໃນຊຸມນະບົດ (ສະຖານທີ່ ຂາຍສັດ, ການຊື້ສັດ ຈາກຊາວກະສິກອນ ແລະ ລາຄາຂາຍສັດ ໃນທ້ອງຕະຫຼາດ).
 - ສຶກສາການນຳໃຊ້ແຫຼ່ງລາຍຮັບດັ່ງກ່າວ ຕໍ່ ການຄ້າປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ພາຍໃນຄົວເຮືອນ.

III. ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການ

3.1 ສະຖານທີ່ປະຕິບັດ ແລະ ໄລຍະເວລາ

ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ໄດ້ປະຕິບັດຢູ່ 3 ເມືອງ ຂອງແຂວງຫຼວງພະບາງ ຄື: ເມືອງໂພນທອງ, ໂພນໄຊ ແລະ ປາກແຊງ. ໄດ້ເລີ່ມປະຕິບັດຕົວຈິງ ໃນເດືອນທັນວາ 2012 ຫາເດືອນທັນວາ 2013 ຈຶ່ງສຳເລັດ.

3.2 ພົນລະເມືອງ ແລະ ຂະໜາດຕົວຢ່າງ

ຈຳນວນບ້ານທັງໝົດໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ມີ 17 ບ້ານ ໃນ 3 ເມືອງ; ສ່ວນໃຫຍ່ ການເອົາ ຕົວຢ່າງປະຊາກອນ ແມ່ນຜູ້ທີ່ເຮັດການລ້ຽງສັດ ແລະ ຄ້າຂາຍສັດ ເຊິ່ງມີຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ ເກັບຕົວຢ່າງທັງໝົດ ຂອງແຕ່ລະເມືອງ ຄື: ເມືອງ ໂພນໄຊ 187 ຄົນ, ເມືອງໂພນທອງ 129 ຄົນ ແລະ ເມືອງປາກແຊງ 112 ຄົນ.

3.3 ຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງ

ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ແມ່ນໄດ້ໃຊ້ສູດການ ຄິດໄລ່ຂະໜາດຂອງຕົວຢ່າງ ໃນຮູບແບບຂອງ (Yamane, 1967) ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

$$n = \frac{N}{1 + Nd^2}$$

n = ຈຳນວນຕົວຢ່າງ

N = ຈຳນວນປະຊາກອນ

d = ຄ່າຜິດພາດຈາກການເກັບກຳຂໍ້ມູນຂອງຕົວຢ່າງ

ຈາກພື້ນຖານການນຳໃຊ້ສູດ ສາມາດຄິດໄລ່ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

N = 187 ຄົນ

d = 0.05 (5%) (ຄ່າຜິດພາດແມ່ນນ້ອຍກວ່າ 5%)

$$n = \frac{187}{1 + 187 \times (.05)^2}$$

n = 127.4 = 127 ຄົນ

ເພາະສະນັ້ນ, ຈຳນວນຕົວຢ່າງທີ່ຕ້ອງການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແມ່ນ 127 ຄົນ

ວິທີການເກັບຕົວຢ່າງ ແມ່ນໄດ້ໃຊ້ຮູບແບບການສຸ່ມຕົວຢ່າງ. ຫຼັງຈາກການຄຳນວນຕົວຢ່າງທີ່ຕ້ອງການເກັບທັງໝົດ, ຕົວຢ່າງທີ່ໄດ້ຈາກການສຸ່ມສາມາດສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນແຕ່ລະບ້ານຂອງແຕ່ລະເມືອງ (ຕາຕະລາງ 1).

3.4 ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ

ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ໄດ້ໃຊ້ຮູບແບບການສຳພາດຊາວກະສິກອນ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກ. ມີການເກັບກຳຂໍ້ມູນມີສອງ ເຊັ່ນ: ບົດລາຍງານ, ຂໍ້ມູນສະຖິຕິ, ແຜນທີ່ ແລະ ເອກະສານກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ. ໄດ້ສຳພາດອຳນາດການປົກ

ຄອງບ້ານ, ຫົວໜ້າຄອບຄົວ ແລະ ພະນັກງານເມືອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

3.5 ການວິດຄາະຂໍ້ມູນ

ຂໍ້ມູນທັງໝົດຂອງການເກັບກຳຄັ້ງນີ້ ໄດ້ນຳມາວິເຄາະດ້ວຍການນຳໃຊ້ໂປຼແກຼມ SPSS. ເຊິ່ງໄດ້ມີການປະເມີນຜົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ, ການສະຫຼຸບຜົນ ແລະ ການໃຫ້ຄຳແນະນຳ.

IV. ຜົນໄດ້ຮັບ

4.1 ການປະເມີນຜົນຂອງຄອບຄົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

ຈາກການວິເຄາະ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ: ຢູ່ໃນຄອບຄົວໜຶ່ງ ໂດຍສະເລ່ຍ ມີສະມາຊິກ 5-6 ຄົນ ແລະ ຫົວໜ້າຄອບຄົວ ທີ່ເປັນເພດຊາຍກວມ 85% ທີ່ມີອາຍຸສະເລ່ຍ 40 ປີ, ຈິບລະດັບການສຶກສາ ຂັ້ນມັດທະຍົມກວມ 80.8% ແລະ ກວມເອົາ 96.3%, ອາຊີບຫຼັກສ່ວນໃຫຍ່ເປັນຊາວກະສິກອນ ແລະ 3.7% ໄດ້ປະກອບເປັນອາຊີບອື່ນໆ. ລາຍຮັບຕົ້ນຕໍ ຈາກການກະສິກຳ ກວມເຖິງ 4,228,000 ກີບຕໍ່ປີ. ໄດ້ຈາກການລ້ຽງສັດກວມ 5,049,000 ກີບຕໍ່ປີ. ລາຍຮັບທີ່ບໍ່ແມ່ນການກະສິກຳ 2,256,000 ກີບ. ນອກຈາກລາຍຮັບແລ້ວ ຍັງມີລາຍຈ່າຍໃນແຕ່ລະປີ ໂດຍສະເລ່ຍ ຈາກການກະສິກຳ 658,000 ກີບ ແລະ ລາຍຈ່າຍບໍ່ແມ່ນການກະສິກຳ ໃນປີ 2012 ເຖິງ 4,867,000 ກີບ ຕາມລຳດັບ. ລາຍລະອຽດຕ່າງໆ ແມ່ນໄດ້ສະແດງ ໃນຕາຕະລາງ 2:

ຕາຕະລາງ 1: ຈໍານວນປະຊາກອນ ແລະ ຕົວຢ່າງທີ່ຕ້ອງການ ໃນແຕ່ລະເມືອງ.

ລ/ດ	ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ	ຈໍານວນປະຊາກອນ	ຈໍານວນຕົວຢ່າງ
ເມືອງໂພນໄຊ			
1	ບ້ານໂພນທອງ	56	39
2	ບ້ານຫົວຂີງ	32	22
3	ບ້ານເນີນສູງ	26	18
4	ບ້ານຈອມຈຽງ	21	14
5	ບ້ານທ່າຂ້າມ	27	18
6	ບ້ານກະຕ່າງສະເລື້ອງ	24	16
ລວມ		187	127
ເມືອງໂພນທອງ			
1	ບ້ານກາງ	21	14
2	ບ້ານວັງແນກ	14	10
3	ບ້ານວັງຊຽງ	12	8
4	ບ້ານດອນ	25	17
5	ບ້ານປຸ່ງຮ້ອນ	20	14
6	ບ້ານຫີນແຮ່	19	13
7	ບ້ານນາຊອນ	18	12
ລວມ		129	88
ເມືອງປາກແຊງ			
1	ບ້ານຫາດຮວາຍ	36	25
2	ບ້ານສິບແຈກ	25	17
3	ບ້ານບວມຜາແສງ	27	18
4	ບ້ານມ່ວງຄໍາ	24	16
ລວມ		112	76

ຕາຕະລາງ 2: ສະເລ່ຍຄອບຄົວ ແລະ ລາຍໄດ້ຕ່າງໆພາຍໃນແຕ່ລະເມືອງ.

ລ/ດ	ກິດຈະກຳ	ເມືອງ		
		ໂພນໄຊ	ໂພນທອງ	ປາກແຊງ
1	ຈຳນວນສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ	5	6	5
2	ເພດ (ຊາຍ) ໃນຄອບຄົວ (%)	85	84	85.5
3	ເພດ (ຍິງ) ໃນຄອບຄົວ (%)	15	16	14.5
4	ລະດັບການຈົບສຶກສາ (%)	81.1	80.6	80.8
5	ອາຊີບ (ການກະສິກຳ) (%)	97.4	98.6	92.8
6	ອາຊີບ (ບໍ່ແມ່ນກະສິກຳ) (%)	2.6	1.4	7.2
7	ລາຍຮັບ (ຈາກການກະສິກຳ) (ກີບ)	4,501,000	4,210,000	3,973,000
8	ລາຍຮັບ (ການລ້ຽງສັດ) (ກີບ)	5,670,000	4,956,000	4,521,000
9	ລາຍຮັບ (ບໍ່ແມ່ນກະສິກຳ) (ກີບ)	2,570,000	2,210,000	1,987,000
10	ລາຍຈ່າຍ (ການກະສິກຳ) (ກີບ)	892,000	674,000	407,000
11	ລາຍຈ່າຍ (ບໍ່ແມ່ນກະສິກຳ) (ກີບ)	4,570,000	5,821,000	4,210,000

4.2 ລະບົບການລ້ຽງສັດ

4.2.1 ລະບົບການລ້ຽງສັດໃນແຕ່ລະເຂດ

ສ່ວນໃຫຍ່ລະບົບການລ້ຽງສັດ ປະກອບມີ 2 ປະເພດ ຄື: ລະບົບການລ້ຽງປ່ອຍ ແລະ ເຄິ່ງຂັງ-ເຄິ່ງປ່ອຍ ເຊິ່ງມີການຄຸ້ມຄອງໂດຍຊາວກະສິກອນເອງ (ຮູບທີ 1). ສ່ວນຮູບແບບການລ້ຽງປ່ອຍ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ມີການຕິດຕາມຢ່າງເປັນປະຈຳ ແລະ ປ່ອຍລ້ຽງໃນຮອບປີ ເຊິ່ງທັງ 3 ເມືອງ ແມ່ນມີຄວາມຄ້າຍຄືກັນ ເຊັ່ນ: ເມືອງໂພນໄຊ ປະກອບມີ 72 ຄອບຄົວ (ຫ້ວຍຂົງ, ຈອມຈຽງ, ເນີນສູງ ແລະ ທ່າຂ້າມ) ເທົ່າກັບ 56.7% ຂອງຈຳນວນຄອບຄົວທັງໝົດ, ເມືອງໂພນທອງ ປະກອບມີ 49 ຄອບຄົວ (ມີບ້ານວັງແນກ, ປຸ່ງຮ້ອນ, ຫີນແຮ່ ແລະ ນາຊອນ) ກວມ 55.7%. ເມືອງປາກແຊງ ປະກອບມີ 34 ຄອບຄົວ (ມີບ້ານບວມຜາແສງ ແລະ ມ່ວງຄຳ) ກວມ 44.7%.

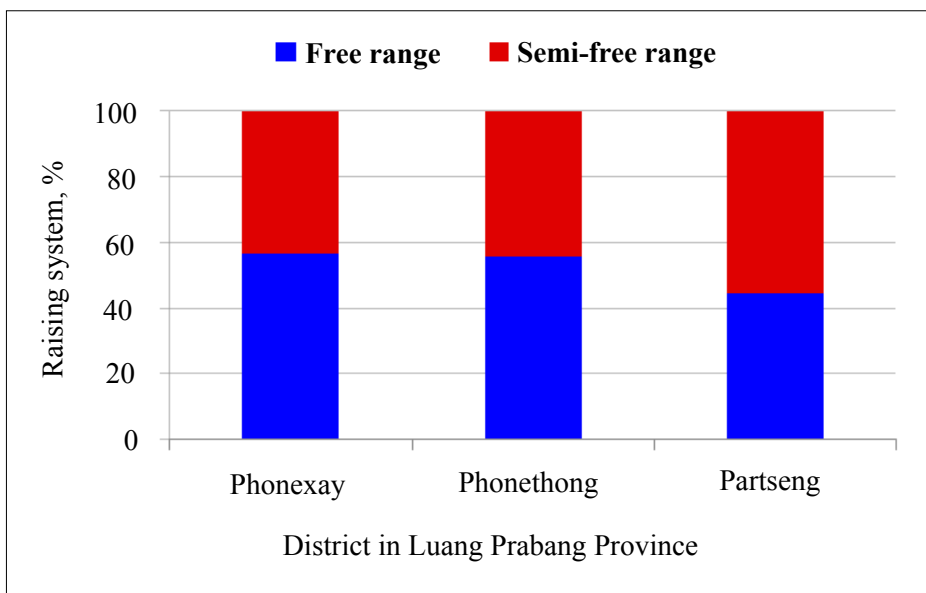
ສຳລັບຮູບແບບການລ້ຽງແບບເຄິ່ງຂັງ-ເຄິ່ງປ່ອຍ ມີ: ເມືອງໂພນໄຊ ກວມເອົາ 55 ຄອບຄົວ ເທົ່າກັບ 43.3% (ມີບ້ານໂພນທອງ ແລະ ກະຕ່າງສະເລື້ອງ). ເມືອງໂພນທອງ ປະກອບມີບ້ານກາງ, ວັງຊຽງ ແລະ ບ້ານດ່ານ ກວມເອົາ 39 ຄອບຄົວ ເທົ່າກັບ 44.3%. ເມືອງປາກແຊງ ກວມເອົາ 55.3% ຫຼື 42 ຄອບຄົວ ຂອງ ຈຳນວນຄອບຄົວທັງໝົດ.

4.2.2 ແນວພັນ

ໃນການລ້ຽງສັດ ສ່ວນໃຫຍ່ຊາວກະສິກອນໃຊ້ແນວພັນພັນເມືອງ ເຊັ່ນ: ການລ້ຽງສັດໃຫຍ່ ແມ່ນ ງົວ ແລະ ຄວາຍ, ສັດຄຽວເອື້ອງ ຂະໜາດນ້ອຍໄດ້ແກ່ ແບ້, ສັດກະເພາະດຽວ ມີໝູ ແລະ ສັດປີກ ເປັນຕົ້ນ, ເຊິ່ງເປັນແນວພັນທີ່ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕຕ່ຳ ທາງດ້ານນ້ຳໜັກໂຕ. ແຕ່ວ່າ ມັນສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບແວດລ້ອມໄດ້ດີ ໂດຍສະເພາະ ໃນເຂດພາກເໜືອ.

ແນວພັນງົວ ແລະ ຄວາຍ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນສີດຳ, ງົວ ສີນ້ຳຕານ ແລະ ຄວາຍດ່ອນ ເຊິ່ງມີນ້ຳໜັກສະເລ່ຍ 300-400kg ສຳລັບໂຕຜູ້ ແລະ 220-270kg ສຳລັບໂຕແມ່. ສ່ວນໝູແມ່ນເປັນໝູພື້ນເມືອງ ສີດຳ ທີ່ມີນ້ຳໜັກ ສະເລ່ຍ 35-55kg ສຳລັບໂຕຜູ້ ແລະ ໂຕແມ່ ແມ່ນ 32-42kg.

ສຳລັບແບ້ ສ່ວນໃຫຍ່ເປັນແບ້ພັນພື້ນເມືອງ ສີດຳ ແລະ ສີນ້ຳຕານ ເຊິ່ງຂະໜາດໃຫຍ່ເຕັມໄວ້ ມີນ້ຳໜັກສະເລ່ຍ 35-45kg ສຳລັບໂຕຜູ້ ແລະ ໂຕແມ່ 25-35kg. ສ່ວນສັດປີກກຳເຊັ່ນດຽວກັນ ສ່ວນໃຫຍ່ເປັນແນວພັນພື້ນເມືອງ. ມີນ້ຳໜັກສະເລ່ຍ 1.2-1.4kg.

ເສັ້ນສະແດງ 1: ລະບົບການລ້ຽງສັດໃນແຕ່ລະເມືອງ.

ຮູບທີ 1: ສະພາບການລ້ຽງສັດປະເພດຕ່າງໆ.

4.2.3 ຈຳນວນສັດແຕ່ລະປະເພດໃນເມືອງຕ່າງໆ

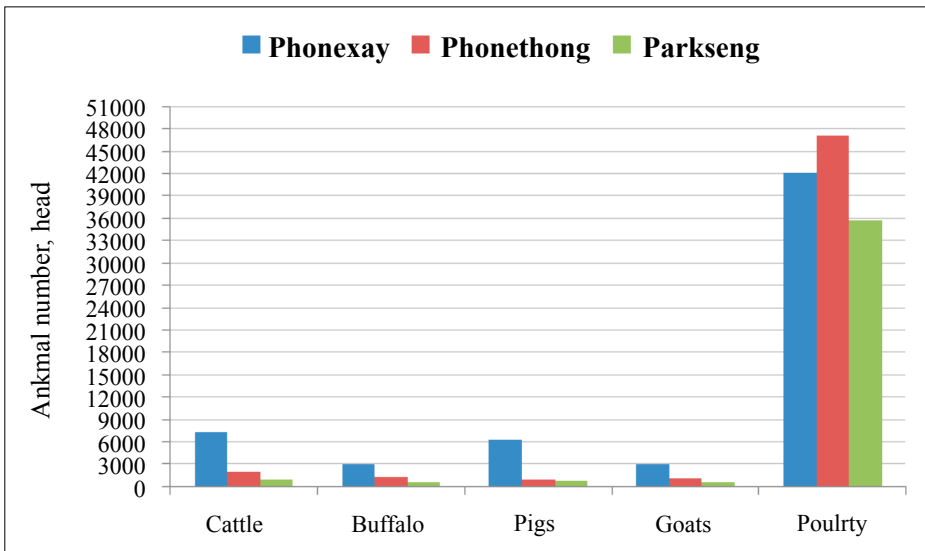
ແຕ່ລະເມືອງ ແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງ ກັນທາງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຈຳນວນສັດທີ່ມີ. ໃນປີ 2012, ສະຖິຕິການລ້ຽງສັດຫຼາຍກວ່າໝູ່ ແມ່ນ ເມືອງໂພນໄຊ ເຊິ່ງມີຈຳນວນທັງໝົດ 7,278 ໂຕ, ຄວາຍ 3,022 ໂຕ, ໝູ 6,240 ໂຕ, ແບ້ 2,954 ໂຕ ແລະ ສັດປີກ 42,152 ໂຕ ເມື່ອທຽບກັບ ເມືອງ

ໂພນທອງ ມີຈຳນວນທັງໝົດ 1,910 ໂຕ, ຄວາຍ 1,202 ໂຕ, ໝູ 934 ໂຕ, ແບ້ 1,036 ໂຕ ແລະ ສັດປີກ 47,027 ໂຕ. ສ່ວນເມືອງປາກແຊງມີຈຳນວນ 895 ໂຕ, ຄວາຍ 558 ໂຕ, ໝູ 834 ໂຕ, ແບ້ 612 ໂຕ ແລະ ສັດປີກ 35,673 ໂຕ ຕາມລຳດັບ. ສ່ວນລາຍລະ ອງດຈຳນວນສັດຂອງແຕ່ລະເມືອງໄດ້ສະແດງ ໃຫ້ເຫັນ ໃນຕາຕະລາງ 3 ແລະ ເສັ້ນສະແດງ 2.

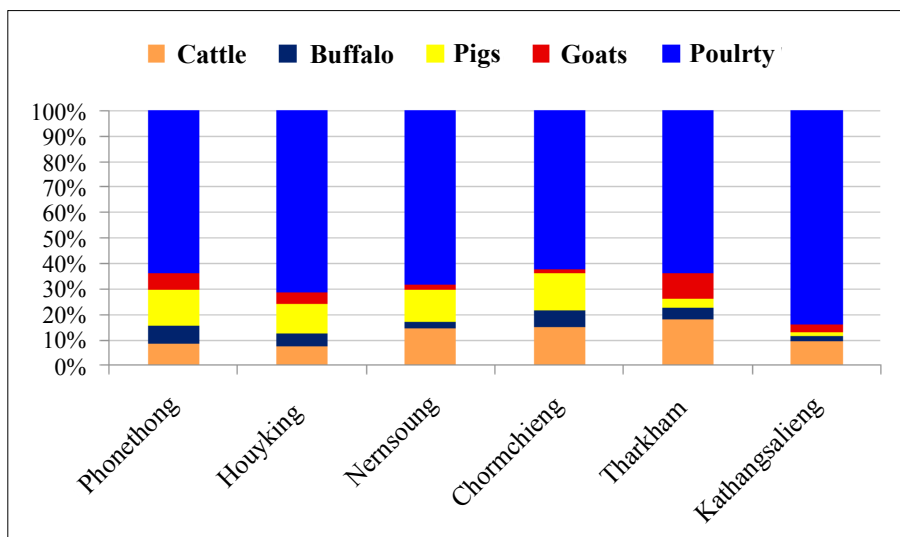
ຕາຕະລາງ 3: ຈໍານວນສັດແຕ່ລະປະເພດພາຍໃນເມືອງຕ່າງໆ.

ລ/ດ	ເມືອງ	ງົວ	ຄວາຍ	ໝູ	ແບ້	ສັດປີກ	ງົວ	ຄວາຍ	ໝູ	ແບ້	ສັດປີກ
		(ໂຕ) ໃນປີ 2011					(ໂຕ) ໃນປີ 2012				
ເມືອງໂພນໄຊ											
1	ບ້ານໂພນທອງ	987	683	1315	610	9197	974	874	1608	782	7479
2	ບ້ານຫົວຂີງ	1380	592	1344	583	8892	1015	679	1650	591	9842
3	ບ້ານເນີນສູງ	1671	317	1128	477	8623	1413	247	1204	207	6590
4	ບ້ານຈອມຈຽງ	1572	815	1293	293	10383	1402	648	1352	169	5878
5	ບ້ານທ່າຂ້າມ	1052	445	1026	339	6798	1753	429	341	958	6159
6	ບ້ານກະຕ່າງສະເລື້ອງ	1444	306	1125	394	4111	721	145	85	247	6204
ລວມ		8106	3158	7231	2696	48004	7278	3022	6240	2954	42152
ເມືອງໂພນທອງ											
1	ບ້ານກາງ	321	132	368	146	6420	297	211	147	109	7921
2	ບ້ານວັງແນກ	276	258	120	107	6520	382	221	130	125	6730
3	ບ້ານວັງຊຽງ	189	110	145	98	3250	223	180	150	120	4210
4	ບ້ານດອນ	140	110	130	101	7210	220	140	146	145	6320
5	ບ້ານປຸ່ງຮ້ອນ	134	126	154	117	6830	213	130	102	210	7221
6	ບ້ານຫິນແຮ່	259	137	165	102	7231	351	168	113	169	6842
7	ບ້ານນາຊອນ	132	116	158	100	8469	224	152	146	158	7783
ລວມ		1451	989	1240	771	45930	1910	1202	934	1036	47027
ເມືອງປາກແຊງ											
1	ບ້ານຫາດຮວາຍ	144	160	198	318	6937	152	138	198	142	9210
2	ບ້ານສີບແຈກ	187	110	140	213	7320	198	122	201	136	8932
3	ບ້ານບວມຜາແສງ	289	150	157	236	8410	310	135	214	169	8590
4	ບ້ານມ່ວງຄໍາ	216	137	172	210	6995	235	163	221	165	8941
ລວມ		836	557	667	977	29662	895	558	834	612	35673

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: DAFO 2012.

ເສັ້ນສະແດງ 2: ຈຳນວນສັດແຕ່ລະປະເພດພາຍໃນເມືອງຕ່າງໆ ໃນປີ 2012.

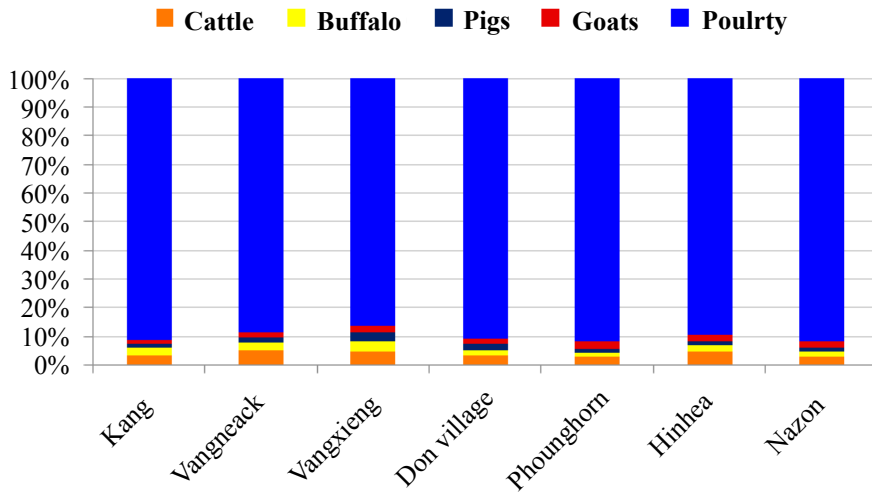

ເສັ້ນສະແດງ 3: ການລ້ຽງສັດຂອງແຕ່ລະບ້ານພາຍໃນເມືອງໂພນໄຊ ໃນປີ 2012.

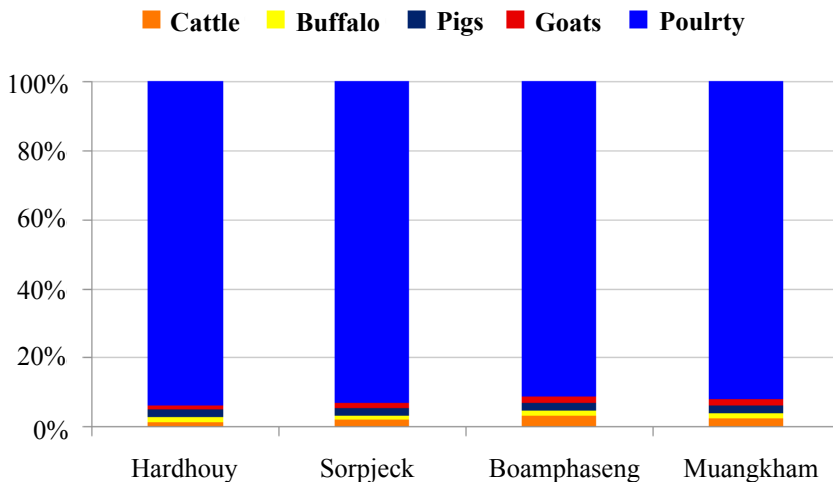
ຈາກ 6 ບ້ານ ພາຍໃນເມືອງໂພນໄຊ, ເຊິ່ງມີຈໍານວນສັດລ້ຽງ ຄື: ງົວ ຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບ້ານທ່າຂ້າມ ມີເຖິງ 1,753 ໂຕ, ກວມເອົາ 24.1% ຂອງຈໍານວນງົວທັງໝົດ ແລະ ມີການລ້ຽງງົວ ໜ້ອຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບ້ານກະຕ່າງສະເລື້ອງ ມີ 721 ໂຕ ກວມເອົາພຽງ 9.1%. ສ່ວນຄວາຍຫຼາຍ ກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບ້ານໂພນທອງ 874 ໂຕ ເທົ່າກັບ 28.9% ແລະ ໜ້ອຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບ້ານກະຕ່າງ ສະເລື້ອງ 145 ໂຕ ເທົ່າກັບ 4.8%. ສ່ວນສັດ ປະເພດອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ໝູ, ແບ້ ແລະ ສັດປີກ ມີ ການລ້ຽງໝູຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບ້ານຫວ້ຍຂົງ 1,650 ໂຕ ຫຼື 26.4%, ແລະ ໜ້ອຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບ້ານກະຕ່າງສະເລື້ອງ 85 ໂຕ ເທົ່າກັບ 1.4%. ສ່ວນແບ້ທີ່ມີການລ້ຽງຫຼາຍແມ່ນ ບ້ານທ່າຂ້າມ ມີ 958 ໂຕ ເທົ່າກັບ 32.4%, ສ່ວນສັດປີກແມ່ນບ້ານ ຫວ້ຍຂົງທີ່ມີຈໍານວນຫຼາຍກວ່າໝູ່ ມີ 9,842 ໂຕ ຫຼື 23.3% ແລະ ໜ້ອຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບ້ານຈອມຈຽງ 5,878 ໂຕ ຫຼື 13.9% ເສັ້ນສະແດງ 3.

ເມືອງໂພນທອງ, ມີ ງົວ, ຄວາຍ ຫຼາຍ ກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບ້ານວັງແນກ ກວມເອົາ 382 ໂຕ ເທົ່າກັບ 20%, ສ່ວນຄວາຍ ມີ 221 ໂຕ ເທົ່າກັບ 18.4% ແລະ ບ້ານທີ່ມີໜ້ອຍກວ່າໝູ່ແມ່ນບ້ານ ປຸ່ງຮ້ອນ 213 ໂຕ ເທົ່າກັບ 11.2%, ສ່ວນຄວາຍ ມີ 130 ໂຕ ເທົ່າກັບ 10.8%. ສັດປະເພດອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ໝູ ມີຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບ້ານວັງຊຽງ 150 ໂຕ ເທົ່າກັບ 16.1%, ໜ້ອຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບ້ານຫີນແຫ 113 ໂຕ ເທົ່າກັບ 12.1%, ສ່ວນ ແບ້ ມີໜ້ອຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບ້ານກາງ ກວມເອົາ 109 ໂຕ ເທົ່າກັບ 10.5%, ແຕ່ວ່າ ມີຈໍານວນສັດ ປີກຫຼາຍກວ່າ ເຊິ່ງກວມເອົາ 7,921 ໂຕ ເທົ່າກັບ 16.8% ເມື່ອທຽບກັບບ້ານວັງຊຽງ, ມີຈໍານວນ ແບ້ຫຼາຍກວ່າ ມີ 120 ໂຕ ເທົ່າກັບ 11.6%, ແຕ່ວ່າ ມີຈໍານວນສັດປີກໜ້ອຍ ເຊິ່ງກວມເອົາ 4,210 ໂຕ ເທົ່າກັບ 8.9% ເສັ້ນສະແດງ 4.

ຈາກສີ່ບ້ານ ພາຍໃນເມືອງປາກແຊງ, ມີການລ້ຽງສັດ ໂດຍສະເພາະ ງົວ ມີຈໍານວນ ຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບ້ານບວມຊຽງ ແລະ ໜ້ອຍ ກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບ້ານຫາດຮວຍ ເຊິ່ງກວມເອົາ 310 ໂຕ ເທົ່າກັບ 34.6% ແລະ 152 ໂຕ ເທົ່າ ກັບ 16.9%. ສ່ວນຄວາຍ ມີຈໍານວນຫຼາຍກວ່າ ໝູ່ແມ່ນ ບ້ານມ່ວງຄໍາ ກວມເອົາ 163 ໂຕ ເທົ່າກັບ 29.2% ແລະ ໜ້ອຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບ້ານສິບແຈກ ກວມເອົາ 122 ໂຕ ເທົ່າກັບ 21.9%. ໝູ ຫຼາຍ ກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບ້ານມ່ວງຄໍາ ມີ 221 ໂຕ ເທົ່າກັບ 26.5%, ແລະ ໜ້ອຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບ້ານຫາດ ຮວຍ ມີ 198 ໂຕ ເທົ່າກັບ 23.7%. ຈໍານວນແບ້ ຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບ້ານບວມຊຽງ ແລະ ໜ້ອຍ ກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບ້ານສິບແຈກ ມີ 169 ໂຕ ເທົ່າກັບ 27.6% ແລະ 136 ໂຕ ເທົ່າກັບ 22.2%. ສ່ວນ ສັດປີກ ຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບ້ານຫາດຮວຍ ມີ 9,210 ໂຕ ເທົ່າກັບ 25.8% ແລະ ໜ້ອຍກວ່າ ໝູ່ແມ່ນ ບ້ານບວມຊຽງ ມີ 8,590 ໂຕ ເທົ່າກັບ 24.1% ເສັ້ນສະແດງ 5.

ເສັ້ນສະແດງ 4: ການລ້ຽງສັດໃນບ້ານຕ່າງໆຂອງເມືອງໄພນທອງໃນປີ 2012 (%).

ເສັ້ນສະແດງ 5: ການລ້ຽງສັດຂອງບ້ານຕ່າງໆພາຍໃນເມືອງປາກແຊງໃນປີ 2012.

4.2.4 ແຫຼ່ງອາຫານ

ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແຫຼ່ງອາຫານ ໃນການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການລ້ຽງສັດພາຍໃນສາມເມືອງ ແມ່ນປະກອບມີຊະນິດໄມ້ຕ່າງໆ, ຫຍ້າທຳມະຊາດສຳລັບການລ້ຽງສັດໃຫຍ່ເຊັ່ນ: ງົວ, ຄວາຍ, ແບ້, ສ່ວນໝູ ແລະ ສັດປີກ ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ເສດອາຫານຈາກການກະສິກຳ ໂດຍສະເພາະ ຮຳ, ເຂົ້າປຽນ, ສາລີ ແລະ ພືດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ໃບບໍ່ສາ, ໃບບອນ, ຜັກ ບັ້ງ, ຫົວມັນຕົ້ນ ແລະ ອື່ນໆ. ການລ້ຽງສ່ວຍໃຫຍ່ ແມ່ນປ່ອຍຢູ່ພາຍໃນບ້ານ ແລະ ລ້ຽງຢູ່ເທິງໝູ (ລ້ຽງຢູ່ສະນຳ)ໃນຂົງ ເຂດດິນເປົາຫວາງ ແລະ ເຂດດິນປ່າໄມ້ໃນທຸກໆປີ. ສ່ວນລະດູຝົນ, ການລ້ຽງ ສັດແມ່ນມີຂອບເຂດຈຳກັດ ໂດຍສະເພາະເປັນຊ່ວງໄລຍະການປູກພືດຕ່າງໆ. ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ການລ້ຽງສັດ ຊາວກະສິກອນໄດ້ພົບບັນຫາເລື່ອງການຂາດແຄນທາງດ້ານອາຫານ ໂດຍສະເພາະຊ່ວງແລ້ງ ໂດຍເລີ່ມຈາກເດືອນເມສາຫາເດືອນພຶດສະພາເປັນຕົ້ນ.

4.3 ລະບົບການລ້ຽງສັດ

ບັນຫາສ່ວນໃຫຍ່ຂອງການລ້ຽງສັດ ຫຼື ຜະລິດສັດ ທີ່ໄດ້ພົບເຫັນຈາກການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ປະກອບມີ:

4.3.1 ບັນຫາການລ້ຽງສັດ

- ຂາດການຈັດການໃນການລ້ຽງສັດ (ແຫຼ່ງອາຫານສັດ, ຄອກສັດ).
- ການບໍລິການທາງດ້ານສັດຕະວະແພດປະຈຳເມືອງຍັງບໍ່ທົ່ວເຖິງ.
- ຂາດການສັກຢາປ້ອງກັນພະຍາດ (ວັກຊິນ)
- ຊາວກະສິກອນ ຍັງມີຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈຈຳກັດ ໃນການຮັກສາສຸຂະພາບສັດ.
- ການຂົນສົ່ງ, ຄົມມະນາຄົມ ພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ໃນການເຂົ້າເຖິງພື້ນທີ່ຕ່າງໆ. ການ

ເຄື່ອນຍ້າຍວັກຊິນປ້ອງກັນພະຍາດ ແມ່ນໃຊ້ເວລາດົນ ໂດຍສະເພາະ ການຂົນສົ່ງດ້ວຍລົດຈັກ ຫຼື ລົດເມ. ເຊິ່ງໃຊ້ເວລາ 4-5 ຊົ່ວໂມງ ໃນການຂົນສົ່ງ ຈາກແຂວງລົງທາງເມືອງຕ່າງໆ.

4.3.2 ບັນຫາເຕັກນິກການລ້ຽງ

- ທາງດ້ານແນວພັນສັດ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນພັນພື້ນເມືອງ ທີ່ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕຂ້າ, ການປະສົມພັນມີຄວາມຈຳກັດ ແລະ ຫຍຸ້ງຍາກ ໃນການຕິດຕາມ.
- ຊ່ວງໄລຍະການເກັບອາຫານສັດ ມີພຽງ 2-3 ເດືອນເທົ່ານັ້ນ ໂດຍສະເພາະ ກ່ອນທາລະດູຝົນ ຄື ເດືອນເມສາ ຫາ ເດືອນພຶດສະພາ ເຊິ່ງອາຫານສັດສ່ວນໃຫຍ່ ມີຄຸນນະພາບທາງດ້ານທາດໂປຼຕິນຕໍ່າ.
- ລະບົບການລ້ຽງສັດສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນໃຊ້ຮູບແບບການລ້ຽງປ່ອຍ, ຜົນທີ່ຕາມມາກໍຄືການກໍ່ເກີດພະຍາດຕ່າງໆ.
- ພື້ນທີ່ການປູກຫຍ້າອາຫານສັດ ມີຈຳກັດ ແລະ ຫ່າງໄກຈາກບ້ານ.

4.3.3 ບັນຫາການປ້ອງກັນພະຍາດ ແລະ ການປິ່ນປົວ

ສັດສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ຮັບການຕິດເຊື້ອພະຍາດຕ່າງໆ ໂດຍເລີ່ມຈາກ ຊ່ວງໄລຍະລະດູຝົນ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຈຳນວນສັດຫຼຸດລົງ. ມີຫຼາຍພະຍາດໄດ້ເກີດຂຶ້ນໃນພື້ນທີ່ຕ່າງໆ ພາຍໃນສາມເມືອງ ເຊັ່ນ: ພະຍາດເຕົ້າໂຮມເລືອດ ຂອງ ງົວ, ຄວາຍ, ປາກເປື້ອຍລົງເລັບ ຂອງ ງົວ, ຄວາຍ ແລະ ແບ້. ສ່ວນພະຍາດຂອງໝູທີ່ມັກເກີດ ມີພະຍາດໄຂ້ທໍລະພິດ, ອະຫິວາ, ສ່ວນສັດປີກແມ່ນ ພະຍາດນິວຄາເຊິນ ເປັນຕົ້ນ.

ພາຍໃນສາມເມືອງ ໄດ້ຮັບການສັກຢາປ້ອງກັນພະຍາດສັດ ສະເລ່ຍເຖິງ 130 ຄອບຄົວ

ໂດຍການສັກສອງຄັ້ງຕໍ່ປີ ກວມເອົາ 69.5% ຂອງ ຄອບຄົວທັງໝົດໃນເມືອງໂພນໄຊ, 61 ຄອບຄົວ ເທົ່າກັບ 47.3% ໃນເມືອງໂພນທອງ ແລະ 57 ຄອບຄົວ ເທົ່າກັບ 50.9% ໃນເມືອງປາກແຊງ.

4.4 ການເຂົ້າຫາຕະຫຼາດ ແລະ ການຄ້າ ຂາຍສັດ

4.4.1 ສະພາບຂອງຕະຫຼາດໃນການຄ້າຂາຍສັດ

ຢູ່ໃນ 3 ເມືອງ ການຄ້າຂາຍສັດ ມີລັກ ສະນະຄ້າຍຄືກັນ ມີແຫຼ່ງຕະຫຼາດ ໃນແຕ່ລະ ເມືອງ. ມີພໍ້ຄ້າແມ່ຄ້າ 5-8 ຄົນ ຈາກລະດັບທີ່ ແຕກຕ່າງກັນ ຂອງແຕ່ລະບ້ານ, ເມືອງ ແລະ ແຂວງ ໄດ້ເຂົ້າມາເກັບຊື້ສັດປະເພດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ງົວ, ຄວາຍ, ໝູ, ແບ້ ແລະ ສັດປີກ ພາຍໃນບ້ານ ແລະ ຂົງເຂດການລ້ຽງສັດ ຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ໄດ້ນຳສັດເຫຼົ່ານັ້ນ ໄປຂາຍພາຍໃນເມືອງ, ພາຍໃນແຂວງຫຼວງພະບາງ ແລະ ຕ່າງແຂວງ ເຊັ່ນ: ຊຽງຂວາງ, ຫົວພັນ ແລະ ສສ ຫວຽດນາມ.

ພໍ້ຄ້າທີ່ມາເກັບຊື້ສັດ ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເວ ລາຫຼາຍ ໃນການເຂົ້າຫາເຂດລ້ຽງສັດ ໂດຍສະ ເພາະແມ່ນ ເມືອງໂພນໄຊ ແລະ ເມືອງໂພນ ທອງ ເພາະວ່າ ມັນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການ ເດີນທາງ ໂດຍສະເພາະ ທາງລົດ ແລະ ຂົງ ເຂດການສົ່ງເສີມຕ່າງໆ. ໃນຊ່ວງລະດູຝົນແມ່ນ ບໍ່ສາມາດໄປມາໄດ້, ສະນັ້ນ, ພໍ້ຄ້າທີ່ມາຊື້ສັດ ຈຳເປັນຕ້ອງໃຊ້ເວລາໃນການຍ່າງ ແລະ ຈູງສັດ ອອກມາ ເຊັ່ນ: ງົວ ແລະ ຄວາຍ. ນອກຈາກນີ້, ຊາວກະສິກອນ ຍັງໄດ້ນຳສັດໄປຂ້າທີ່ໂຮງຂ້າ ສັດ ເພື່ອນຳຊີ້ນໄປຂາຍທີ່ຕະຫຼາດໃນເມືອງ ເຊິ່ງ ສ່ວນໃຫຍ່ ການນຳເອົາຜະລິດຕະພັນໄປຂາຍ ແມ່ນຊາວກະສິກອນເພດຍິງ. ປົກກະຕິແລ້ວ, ເຂົາເຈົ້າໄດ້ຂາຍ ໃນມື້ໜຶ່ງສອງຄັ້ງ ຄື ຕອນເຊົ້າ ແລະ ຕອນແລງ.

4.4.2 ການຄ້າຂາຍສັດ

ຜູ້ຄ້າຂາຍສັດ ກ່ອນທີ່ຈະເຄື່ອນຍ້າຍສັດ ອອກຈາກບ້ານ ໂດຍສະເພາະ ງົວ, ຄວາຍ, ໝູ, ແບ້ ແລະ ສັດປີກ, ຜູ້ຊື້ຕ້ອງໄດ້ເສຍພາສີໃຫ້ ແກ່ເມືອງ ໂດຍສະເລ່ຍ ງົວ ໂຕລະ 10,000 ກີບ, ຄວາຍ 15,000 ກີບ, ໝູ ແລະ ແບ້ 5,000 ກີບ ແຕ່ວ່າ ຕ້ອງໄດ້ຜ່ານຄະນະກຳມະການ ຂັ້ນບ້ານ. ສ່ວນຜູ້ຂາຍ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ເສຍພັນທະຫຍັງ ຕໍ່ກັບ ບ້ານ. ຊາວກະສິກອນ ໄດ້ຂາຍສັດໃຫ້ພໍ້ຄ້າ-ແມ່ ຄ້າ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຜູ້ທີ່ເຂົ້າມາຊື້ ແລະ ນຳໄປ ຂາຍໃນທ້ອງຕະຫຼາດພາຍໃນເມືອງ ຫຼື ແຂວງ ຕ່າງໆ ທີ່ອ້ອມຂ້າງ. ສຳລັບຊາວກະສິກອນແມ່ນ ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທີ່ຈະນຳໄປຂາຍເອງ ເພາະ ຈຳນວນສັດໃນຄົວເຮືອນມີໜ້ອຍ ແລະ ບໍ່ຈຳເປັນ ທີ່ຈະຕ້ອງຈ່າຍເງິນຄ່າຂົນສົ່ງ. ໂດຍສະເພາະສັດ ປີກ ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ຂາຍບໍລິໂພກ ພາຍໃນຕະ ຫຼາດທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາຍໃນບ້ານ. ການນຳສິນ ຄ້າໄປຂາຍ ແມ່ນພົວພັນເຖິງເພດຍິງເຖິງ 80%. ປົກກະຕິສັດທີ່ຖືພາ ຊາວກະສິກອນ ຈະບໍ່ນຳ ໄປຂາຍ ແຕ່ມັນມີຄວາມຈຳເປັນ ເພາະຊ່ວງລະ ດູແລ້ງ ສັດຂາດອາຫານ ແລະ ຊ່ວງລະດູຝົນ ລາຄາສັດແພງຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະ ຊ່ວງມີອາ ຫານພຽງພໍ. ສຳລັບວິທີການຂາຍສັດໃຫ້ແກ່ພໍ້ ຄ້າ ແມ່ນໄດ້ໃຊ້ຮູບແບບຂາຍເປັນໂຕ ທີ່ເຄີຍປະ ຕິບັດກັນມາແບບດັ້ງເດີມ. ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຜູ້ລ້ຽງສັດ ບໍ່ມີປະສິບການ ໃນການວັດແທກດ້ວຍຄວາມ ຊັດເຈນ ແລະ ແມ່ນຢ່າ. ດ້ວຍເຫດນີ້, ຜູ້ລ້ຽງສັດ ທີ່ຂາຍສັດ ຈຳເປັນຕ້ອງເບິ່ງລັກສະນະຮູບຮ່າງ ພາຍນອກ, ຂະໜາດຕ່າງໆ ແລ້ວກໍຂາຍໃຫ້ແກ່ ພໍ້ຄ້າ.

4.4.3 ລາຄາຂາຍສັດ

ລາຄາຂອງສັດ ແມ່ນຂຶ້ນກັບການເຈລະ ຈາ ແລະ ການເຫັນດີ ລະຫວ່າງຜູ້ຊື້ ແລະ ຜູ້ຂາຍ. ການລ້ຽງສັດສັດໃນແຕ່ລະບ່ອນ ແມ່ນມີຂີດຈຳ

ກັດໃນການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ. ສ່ວນໃຫຍ່ລາຄາຂາຍ ແມ່ນໄດ້ອີງໃສ່ລາຄາທົ່ວໄປ ແລະ ໃນຂອບເຂດໃກ້ຄຽງ. ເຖິງວ່າ ປະເພດສັດມີຄວາມແຕກຕ່າງຈາກຜູ້ລ້ຽງກໍຕາມ. ພໍ້ຄ້າຈະເຈລະຈາລາຄາຂອງສັດຄືກັນ, ແຕ່ວ່າໃນຂະນະດຽວກັນນັ້ນຂຶ້ນກັບປະສິບການ ແລະ ການຕໍ່ລອງຂອງຜູ້ຂາຍສັດເຊັ່ນກັນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຄຸນລັກສະນະຂອງລາຄາຂາຍ ຈະໄດ້ລາຄາທີ່ເໝາະສົມ ຫຼື ລາຄາຫຼຸດລົງແມ່ນຍັງຂຶ້ນກັບຊາວກະສິກອນເພດຍິງໃນການຕັດສິນໃຈຕໍ່ການຂາຍຕ່າງໆ. ການປະເມີນນໍ້າໜັກສັດ ຫຼື ການຂາຍແມ່ນ ຂຶ້ນກັບຜູ້ຊື້ ແລະ ຜູ້ຂາຍເອງ, ເຊິ່ງບໍ່ມີການກຳນົດທີ່ແນ່ນອນ. ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ ສັດທີ່ຊາວກະສິກອນຂາຍນັ້ນ ຈະມີອາຍຸສະເລ່ຍ 3-5 ປີ ສໍາລັບງົວ ຫຼື ຄວາຍ, ສ່ວນໝູແມ່ນ 8-14 ເດືອນ, 1.5-2 ປີ ສໍາລັບແບ້ ແລະ 7-12 ເດືອນ ສໍາລັບສັດປີກ. ລາຄາຂາຍສັດ ໂດຍສະເລ່ຍ ມີໃນຕາຕະລາງ 4 ແລະ ເສັ້ນສະແດງ 6.

ສໍາລັບການຈັດຕັ້ງບ້ານ, ພາຍຫຼັງຂາຍສັດໃຫ້ແກ່ພໍ້ຄ້າ-ແມ່ຄ້າຢູ່ພາຍໃນເມືອງດຽວກັນ, ພໍ້ຄ້າ-ແມ່ຄ້າ ເຂົາເຈົ້າຈະຕ້ອງໄດ້ເສຍພາສີໃຫ້ແກ່ບ້ານ ໂດຍປະຕິບັດຕາມລະບຽບ ສະເລ່ຍ 100,000-250,000 ກີບຕໍ່ໂຕ. ຖ້າພໍ້ຄ້າຂົນສົ່ງໄປຂາຍຢູ່ຕ່າງເມືອງ ຕ້ອງເສຍພາສີ ປະມານ 250,000-500,000 ກີບຕໍ່ໂຕ ສໍາລັບງົວ ແລະ ຄວາຍ. ສ່ວນໝູ 35,000-50,000 ກີບຕໍ່ໂຕ, ສ່ວນແບ້ 40,000-60,000 ກີບຕໍ່ໂຕ ແລະ ສັດປີກ 15,000-30,000 ກີບ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຖ້າຫາກບໍ່ມີພໍ້ຄ້າເຂົ້າມາຊື້ສັດຢູ່ພາຍໃນບ້ານ ຊາວກະສິກອນກໍບໍ່ສາມາດນໍາສັດໄປຂາຍໄດ້ ເນື່ອງຈາກຖ້າຫາກນໍາໄປຂາຍ ໃນຈໍານວນຫຼາຍໂຕຈໍາເປັນຕ້ອງມີໃບອະນຸຍາດ ແລະ ຜ່ານການກວດກາ ແລະ ມີຄວາມຮັບປະກັນຈາກບ້ານ ເຊິ່ງລາຍລະອຽດ ມີຄື:

- ໃບຢັ້ງຢືນຈາກຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ພາຍໃນເມືອງກຸ່ວຂ້ອງ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍຄ່າທໍານຽມໃນການຂາຍສັດ.
- ໃບຢັ້ງຢືນຈາກຫ້ອງການ-ການເງິນເມືອງ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍຄ່າທໍານຽມເອກະສານກຸ່ວຂ້ອງ.
- ໃບຢັ້ງຢືນຈາກຫ້ອງການ-ການຄ້າເມືອງ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍຄ່າທໍານຽມເອກະສານກຸ່ວຂ້ອງໃນການຂົນສົ່ງສັດ.

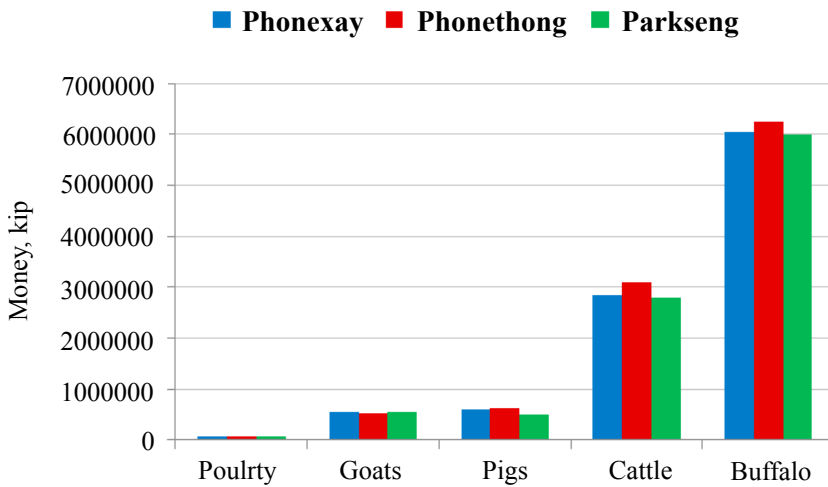
4.4.4 ຄວາມຕ້ອງການ, ການສະໜອງ ແລະ ການບໍລິໂພກ

ປົກກະຕິ ສັດຈະຖືກນໍາໄປຂາຍ ແລະ ຂົນສົ່ງອອກໄປຍັງຂົງເຂດເມືອງ, ແຂວງ ແລະ ປະເທດໃກ້ຄຽງຕ່າງໆ ເພື່ອບໍລິໂພກ ແລະ ລ້ຽງ. ໂດຍສະເລ່ຍ ເມືອງສາມາດສະໜອງຊີ້ນສັດຈາກໂຮງງານຂ້າ ຫຼື ເຕົາຂ້າສັດຂະໜາດນ້ອຍ ພາຍໃນບ້ານ ຫຼື ເມືອງ ໃນແຕ່ລະມື້ ໄດ້ພຽງ 1/3 ຂອງຊາວກະສິກອນ ຜູ້ບໍລິໂພກຊີ້ນທັງໝົດ, ເຊິ່ງເຫັນວ່າ ບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້ຢ່າງພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກໃນແຕ່ລະມື້, ນອກຈາກຜົນຜະລິດ ທາງດ້ານພືດຜັກ ຫຼື ອາຫານ ປະເພດອື່ນໆໄດ້ ດັ່ງໃນຕາຕະລາງ 5.

ໂດຍສະເລ່ຍແລ້ວ ໃນໜຶ່ງອາທິດ ຊາວກະສິກອນຜູ້ໜຶ່ງ ສາມາດບໍລິໂພກຊີ້ນສັດພາຍໃນຄົວເຮືອນ ໄດ້ພຽງແຕ່ 1-3kg ເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ເມື່ອສົມທຽບໃນ 3 ເມືອງ ເຫັນວ່າ ເມືອງໂພນໄຊ ໄດ້ບໍລິໂພກຊີ້ນຫຼາຍກວ່າໝູ່ ເຊິ່ງກວມເອົາ 667.4 kg, ເມືອງໂພນທອງ 563.3kg ແລະ ປາກແຊງ 557.9kg ຕໍ່ຄອບຄົວຕໍ່ປີ ເທົ່າກັບ 11.7% ສໍາລັບຊີ້ນງົວ ຂອງຜົນຜະລິດທັງໝົດ, 15.6% ສໍາລັບຊີ້ນຄວາຍ, 23.4% ສໍາລັບຊີ້ນໝູ, 24.2% ສໍາລັບຊີ້ນແບ້ ແລະ ສັດປີກ 25% ຕາມລໍາດັບ.

ຕາຕະລາງ 4: ລາຄາຂາຍສັດຂອງເມືອງຕ່າງໆ.

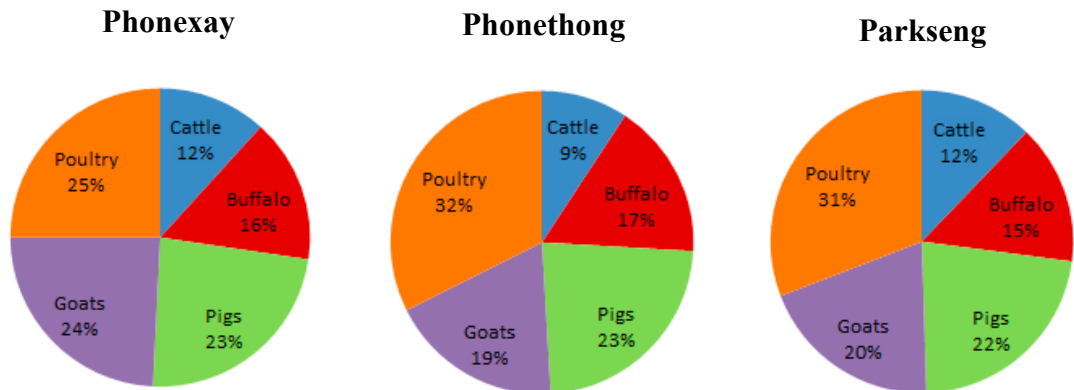
ລ/ດ	ປະເພດສັດ	ເມືອງ		
		ໂພນໄຊ (ກີບ/ໂຕ)	ໂພນທອງ (ກີບ/ໂຕ)	ປາກແຊງ (ກີບ/ໂຕ)
1	ງົວ	2.500.000-3.200.000	2.700.000-3.500.000	2.400.000-3.200.000
2	ຄວາຍ	5.800.000-6.300.000	6.000.000-6.500.000	5.700.000-6.300.000
3	ໝູ	550.000-650.000	580.000-650.000	450.000-550.000
4	ແບ້	500.000-570.000	450.000-600.000	520.000-550.000
5	ສັດປີກ	67.000-75.000	70.000-75.000	65.000-68.000

ເສັ້ນສະແດງ 6: ລາຄາຂາຍສັດໃນແຕ່ລະເມືອງ.

ຕາຕະລາງ 5: ການບໍລິໂພກຊີ້ນສັດໃນແຕ່ລະເມືອງ.

ລ/ດ	ປະເພດສັດ	ເມືອງ		
		ໂພນໄຊ (ກິໂລກຼາມ/ຄອບຄົວ/ປີ)	ໂພນທອງ (ກິໂລກຼາມ/ຄອບຄົວ/ປີ)	ປາກແຊງ (ກິໂລກຼາມ/ຄອບຄົວ/ປີ)
1	ງົວ	78.2	52.1	67.8
2	ຄວາຍ	104.3	93.9	83.4
3	ໝູ	156.4	130.5	125.1
4	ແບ້	161.6	104.3	109.5
5	ສັດປີກ	166.9	182.5	172.1
	ລວມ	667.4	563.3	557.9

ເສັ້ນສະແດງ 7: ເປີເຊັນຂອງການບໍລິໂພກຊີ້ນສັດໃນແຕ່ລະເມືອງ.

4.5 ການພົວພັນການຜະລິດສັດຕໍ່ການຄ້າປະກັນອາຫານ

4.5.1 ຊາວກະສິກອນເພດຍິງ

ໃນຈຳນວນທັງໝົດ ຂອງຊາວກະສິກອນພາຍໃນເມືອງ ມີເພດຍິງທີ່ເປັນຊາວກະສິກອນກວມເອົາ 15% (ຕາຕະລາງ 6). ເຖິງວ່າ ຊາວກະສິກອນເພດຍິງ ຈະມີຈຳນວນໜ້ອຍ ກໍຕາມ, ເຊິ່ງວຽກສ່ວນໃຫຍ່ພາຍໃນຄອບຄົວ ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆຂອງການລ້ຽງສັດ ແມ່ນໄດ້ພົວພັນເຖິງແຮງງານຂອງເພດຍິງ ໂດຍສະເພາະ ການເອົາລູກ, ການແຕ່ງກິນ, ການບົວລະບັດຮັກສາເຮືອນຊານ, ການບໍລິການ ແລະ ສິ່ງສຳຄັນຄື ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັບເພດຊາຍ ຢູ່ສະຖານທີ່ລ້ຽງສັດປະເພດຕ່າງໆ ພາຍ ໃນບ້ານ, ໄຮ່ ແລະ ນາ ນຳອີກ, ນອກຈາກນີ້ ເພດຍິງຍັງສາມາດເຮັດສວນຄົວ, ປູກຜັກຕ່າງໆພາຍໃນຄົວເຮືອນ ແລະ ສິ່ງສຳຄັນ ແມ່ນເປັນຜູ້ທີ່ສະສົມເງິນ (ທຶນຮອນ) ຈາກການຂາຍສັດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນຕ່າງໆ ພາຍໃນຄອບຄົວອີກ.

4.5.2 ຊາວກະສິກອນເພດຍິງທີ່ຕິດພັນກັບການລ້ຽງສັດ

ຊາວກະສິກອນເພດຍິງ ສ່ວນໃຫຍ່ 90% ໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບເພດຊາຍ ໃນຄົວເຮືອນ ເຊັ່ນ: ການລ້ຽງສັດໃນສະຖານທີ່ລ້ຽງ ຢູ່ທົ່ງນາ, ໄຮ່ ແລະ ບໍລິເວນລ້ຽງສັດອື່ນໆ ນອກຈາກການຈັດການກິດຈະກຳພາຍໃນຄອບຄົວ ໃນແຕ່ລະມື້. ປົກກະຕິແລ້ວ, ເຂົາເຈົ້າໄດ້ໃຊ້ເວລາໃນການເຮັດວຽກ ໂດຍສະເພາະ ການລ້ຽງສັດຮ່ວມກັບເພດຊາຍໃນແຕ່ລະມື້ ສະເລ່ຍ 3-4 ຊົ່ວໂມງ, 1-2 ຊົ່ວໂມງ ສຳລັບຍ່າງກັບບ້ານ. ກ່ອນຈະກັບບ້ານ ຊາວກະສິກອນບາງຄົນ ຍັງໄດ້ຕັດຫຍ້າ ຫຼື ກຸ່ງວຫຍ້າ ເພື່ອໄປໃຫ້ສັດກິນ ເຊິ່ງໃຊ້ເວລາ 0.5-1 ຊົ່ວໂມງ. ນອກຈາກນີ້ ການລ້ຽງສັດພາຍໃນບ້ານ ເຊັ່ນ: ໝູ ແລະ ສັດປີກ ແມ່ນ 1-1.5 ຊົ່ວໂມງຕໍ່ມື້

ແລະ ກິດຈະກຳອື່ນໆອີກ ທີ່ບໍ່ແມ່ນການລ້ຽງສັດ. ອາຍຸຂອງຊາວກະສິກອນເພດຍິງ ໂດຍສະເລ່ຍ ສູງສຸດ 40.5 ປີ, ເດັກນ້ອຍ 15.6 ປີ ຫຼັງຈາກຈົບຊັ້ນປະຖົມ ຫຼື ມັດທະຍົມ ແລ້ວໄປລ້ຽງສັດໃນຂົງເຂດຕ່າງໆ ຮ່ວມກັບຄອບຄົວ (ຕາຕະລາງ 7, ເສັ້ນສະແດງ 8).

4.5.3 ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານໂດຍຊາວກະສິກອນເພດຍິງ

ການພົວພັນຂອງຊາວກະສິກອນເພດຍິງ ຕໍ່ກັບການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ພາຍໃນຄົວເຮືອນຂອງເຂົາເຈົ້າ, ຈາກຜົນການວິເຄາະເຊິ່ງກວມເຖິງ 80% ໂດຍແມ່ນພວກເຂົາເອງເປັນຕົ້ນການຫາອາຫານ ຈາກການປູກພືດສວນຄົວ, ອາຫານທີ່ເປັນວັດຖຸດິບ ຈາກປ່າທຳມະຊາດ, ການເຮັດໄຮ່ເຂົ້າ, ການລ້ຽງສັດ ເຊັ່ນ: ສັດປີກ ແລະ ປາ ຈຳນວນໜຶ່ງ. ນອກນີ້ ແມ່ນການລ່າສັດປ່າ ແລະ ຜັກປ່າ (ໜໍ່ໄມ້) ເຫຼົ່ານີ້ເປັນຕົ້ນ. ສ່ວນສັດໃຫຍ່ ເຊັ່ນ: ງົວ, ຄວາຍ, ໝູ ແລະ ແບ້ ແມ່ນພວກເຂົາໄດ້ຮັກສາໄວ້ ແລະ ລ້ຽງ ເພື່ອສະສົມທຶນ (ເງິນ) ພາຍໃນຄອບຄົວ, ນອກຈາກມີບຸນສຳຄັນຕ່າງໆ ຂອງຊົນເຜົ່າພາຍໃນບ້ານ ເຊັ່ນ: ບຸນປະເພນີແຕ່ງງານ, ຂຶ້ນເຮືອນໃໝ່, ການຕາຍ ແລະ ອື່ນໆ. ມີພຽງ 15% ພວກເຂົາໄດ້ຊື້ຊົນສັດ ເຊັ່ນ: ຊົນໝູ, ຊົນໄກ່, ຊົນງົວ ຫຼື ຊົນຄວາຍ ແລະ ປາ ຈຳນວນໜຶ່ງ ເພື່ອບໍລິໂພກ ຈາກຕະຫຼາດພາຍໃນບ້ານ ແລະ ເມືອງ ເພື່ອນຳມາແຕ່ງກິນ. ນອກຈາກນີ້, ເຂົາເຈົ້າຍັງໄດ້ຊື້ເຄື່ອງໃຊ້ສອຍຊີວິດປະຈຳວັນ, ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ຈາກຕະຫຼາດທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ນຳມາຊື້ພາຍໃນຕະຫຼາດ ຈາກແຂວງຫຼວງພະບາງ ຫຼື ປະເທດເພື່ອນບ້ານ ຈາກຄົນຫວຽດນາມເຊັ່ນກັນ ໃນຂອບເຂດຊາຍແດນ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ການສະສົມທຶນຮອນ (ເງິນ) ສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ມາຈາກການຂາຍສັດປະເພດຕ່າງໆ ທີ່ລ້ຽງພາຍໃນຄອບ

ຄົວ ແລະ ແຫຼ່ງທຶນຮອນອື່ນໆ ທີ່ໄດ້ມາຈາກການຂາຍພືດຜັກ, ເຂົ້າ, ສາລີ, ຖົ່ວຂຽວ, ຖົ່ວເຫຼືອງ ແລະ ໜໍ່ໄມ້ ໃນແຕ່ລະລະດູ. ນອກຈາກນີ້ ຍັງໄດ້ຈາກການຕໍ່າຫຼຸກ, ຂາຍຮ່າຈາກໂຮງສີເຂົ້າ ແລະ ອື່ນໆອີກ. ທຶນຮອນທີ່ໄດ້ ຈາກການສະສົມຕ່າງໆ ແມ່ນໄດ້ນໍາໃຊ້ ເຂົ້າໃນການຊື້ອາຫານ ຈາກແຫຼ່ງອື່ນໆ, ຊື້ພາຫະນະທໍາການຜະລິດ ແລະ

ຮັບໃຊ້ຄອບຄົວ, ຢາປິ່ນປົວພະຍາດ ໃນເວລາເຈັບເປັນ, ລູກເຂົ້າໂຮງຮຽນ, ສິ່ງຂອງຮັບໃຊ້ຊີວິດປະຈໍາວັນ, ອຸປະກອນຮັບໃຊ້ການລ້ຽງສັດ ແລະ ພືດຕ່າງໆ. ເຊິ່ງທຶນຮອນທີ່ສະສົມສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກການເຮັດວຽກຂອງຊາວກະສິກອນເພດຍິງຮ່ວມກັບເພດຊາຍ ຢູ່ພາຍໃນຄອບຄົວ.

ຮູບ 2: ການຂາຍຜະລິດຕະພັນໃນຕະຫຼາດ ໃນເມືອງຕ່າງໆ.

V. ສະຫຼຸບ

- ການລ້ຽງສັດຂອງຊາວກະສິກອນ ມີ 2 ລະບົບ ຄື: ລ້ຽງແບບປ່ອຍ ແລະ ລ້ຽງແບບເຄິ່ງຂັງ-ເຄິ່ງປ່ອຍ. ການລ້ຽງແບບປ່ອຍ ເມືອງໂພນໄຊ ກວມເອົາ 56.7% ຂອງຈຳນວນການລ້ຽງ ທັງສອງລະບົບ, ເມືອງໂພນທອງ 55.7% ແລະ ເມືອງປາກແຊງ ກວມເອົາ 44.7% ຕາມລຳດັບ.
- ແຫຼ່ງອາຫານສ່ວນໃຫຍ່ ຂອງຊາວກະສິກອນ ທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການລ້ຽງສັດ ເຊັ່ນ: ງົວ, ຄວາຍ, ແບ້, ຫູ ແລະ ສັດປີກ ປະກອບມີ ໃບພືດອາຫານສັດໃນທຳມະຊາດ, ຕົ້ນໄມ້ ຍືນຕົ້ນ, ຫຍ້າ, ໃບບໍ່ສາ, ໃບບອນ, ຜັກບັ້ງ, ຫົວມັນຕົ້ນ ແລະ ອື່ນໆ ທີ່ເປັນແຫຼ່ງອາຫານ ສຳຄັນ. ນອກຈາກນີ້, ເຂົາເຈົ້າຍັງໄດ້ນຳໃຊ້ ແຫຼ່ງອາຫານຈາກຜົນຜະລິດທາງການກະສິ ກຳນຳອີກ ເຊັ່ນ: ເຂົ້າປຽນ, ຮຳ, ສາລີ ແລະ ພືດອື່ນໆ.
- ການລ້ຽງສັດໃນແຕ່ລະລະບົບ ຍັງຂາດເຕັກ ນິກວິຊາການ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ໂດຍສະ ເພາະແມ່ນ ແຫຼ່ງອາຫານສັດ ແລະ ຄອກ ສັດເປັນຕົ້ນ. ສາຍພັນສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນສາຍ ພັນພື້ນເມືອງ ທີ່ມີອັດຕາການຈະເລີນເຕີບ ໂຕຕ່ຳ. ການຕອບສະໜອງ ແຫຼ່ງອາຫານ ຈາກທຳມະຊາດ ເປັນຊ່ວງໄລຍະທີ່ສັ້ນ ມີ 2-3 ເດືອນເທົ່ານັ້ນ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງມີພະ ຍາດລະບາດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຊ່ວງລະ ດູຝົນ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ມີຜົນບໍ່ດີຕໍ່ກັບການຜະລິດ ສັດ ຫຼື ການຂະຫຍາຍຈຳນວນຜູ້ງສັດ.
- ປົກກະຕິແລ້ວ, ຜູ້ຄ້າ-ຂາຍສັດ ຈາກແຫຼ່ງ ຕ່າງໆ ປະມານ 5-8 ຄົນ ໄດ້ເຂົ້າມາຊື້ສັດ ປະເພດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ງົວ, ຄວາຍ, ແບ້, ຫູ ແລະ ສັດປີກ ຢູ່ພາຍໃນບ້ານ ຂອງ

- ແຕ່ລະເມືອງ ແລ້ວໄດ້ນຳໄປຂາຍຢູ່ຕ່າງ ເມືອງ ພາຍໃນແຂວງຫຼວງພະບາງ ແລະ ຂາຍຢູ່ຕ່າງແຂວງ ເຊັ່ນ: ນະຄອນຫຼວງວຽງ ຈັນ, ຊຽງຂວາງ, ຫົວພັນ ແລະ ສິງອອກສູ່ ຫວຽດນາມ ອີກດ້ວຍ.
- ຈາກການຄິດໄລ່ ການບໍລິໂພກຊີ້ນ ຂອງ ຊາວກະສິກອນ ພາຍໃນຄົວເຮືອນ ໃນໜຶ່ງປີ ໂດຍສະເລ່ຍ ເມືອງໂພນໄຊ, ໂພນທອງ ແລະ ປາກແຊງ ເທົ່າກັບ 11.7% ສຳລັບຊີ້ນ ງົວ, 15.6% ຄວາຍ, ຫູ 23.4%, ແບ້ 24.2% ແລະ ສັດປີກ (ໄກ່, ເປັດ) 25% ຕາມລຳດັບ.
 - ປົກກະຕິ ຫົວໜ້າຄອບຄົວສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນ ເພດຊາຍ, ແຕ່ເພດຍິງ ກໍກວມເອົາເຖິງ 15% ທີ່ເປັນຫົວໜ້າຄອບຄົວ ໃນແຕ່ລະເມືອງ. ໂດຍສະເພາະ ການເອົາໃຈໃສ່ເດັກນ້ອຍ, ການແຕ່ງກິນ, ການຈັດການພາຍໃນເຮືອນ ເຫຼົ່ານີ້ເປັນຕົ້ນ. ແຕ່ເພດຍິງ ຍັງສາມາດໃຊ້ ເວລາໃນການລ້ຽງສັດໃນແຕ່ລະມື້ ທຽບເທົ່າ ກັບເພດຊາຍອີກດ້ວຍ. ການເຮັດວຽກຂອງ ເພດຍິງໃນຊົນນະບົດ ນອກຈາກການເຮັດ ວຽກໃນຄອບຄົວໃນແຕ່ລະມື້ແລ້ວ, ການລ້ຽງ ສັດປະເພດຕ່າງໆໃນໄຮ່ເຫຼົ່າ, ທົ່ງນາ ແລະ ສວນ ແມ່ນທຽບເທົ່າກັບເພດຊາຍເຖິງ 90%.
 - ເພດຍິງໃນຊົນນະບົດ ໄດ້ຕິດພັນກັບການ ສະໜອງສະບຽງອາຫານ, ການລ້ຽງຊີບພາຍ ໃນຄອບຄົວ ເຊິ່ງກວມເອົາເຖິງ 80% ຕໍ່ກັບ ການດຳລົງຊີວິດຂອງຊາວກະສິກອນ. ການ ລ້ຽງສັດສ່ວນໃຫຍ່ ເຊັ່ນ: ງົວ, ຄວາຍ, ແບ້, ຫູ ແລະ ສັດປີກ ຂອງຊາວກະສິກອນ ນອກຈາກ ລ້ຽງເພື່ອບໍລິໂພກແລ້ວ ຍັງເປັນການລ້ຽງ ເພື່ອສະສົມທຶນຮອນ ໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວນຳອີກ.
 - ການສ້າງລາຍຮັບຂອງຊາວກະສິກອນ ສ່ວນ ໃຫຍ່ໄດ້ມາຈາກການຂາຍສັດ ເຊັ່ນ: ງົວ, ຄວາຍ, ແບ້, ຫູ ແລະ ສັດປີກ. ຖັດລົງມາ ແມ່ນ ມີລາຍຮັບ ຈາກການຂາຍຜົນຜະລິດ

ທາງການປູກຝັງ ເຊິ່ງອີງຕາມລະດູການປູກ ເຊັ່ນ: ເຂົ້າ, ສາລີ, ຖົ່ວຂຽວ, ຖົ່ວເຫຼືອງ, ການ ຫາໝໍ້ໄມ້. ນອກຈາກນັ້ນ ຍັງມີລາຍຮັບພິ ເສດ ມາຈາກການຕໍ່າຫຼາກ ນໍາອີກ.

VI. ຄໍາຂອບໃຈ

ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ໄດ້ປະສົບຜົນສໍາ ເລັດເປັນຢ່າງດີ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກ ຫຼາຍໆພາກສ່ວນ. ດັ່ງນັ້ນ, ພວກຂ້າພະເຈົ້າຂໍສະ ແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນມາຍັງ ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ທຶນ ການຄົ້ນຄວ້າ (LARF) ໂດຍສະເພາະ NUDP ຜູ້ ທີ່ໃຫ້ທຶນສະໜັບສະໜູນໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້.

ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈຢ່າງສຸດຊຶ້ງ ມາຍັງ ພະນັກງານເມືອງ, ຫ້ອງການເມືອງໂພນ ໄຊ, ໂພນທອງ ແລະ ເມືອງປາກແຂງ ທີ່ໄດ້ ໃຫ້ຄວາມສະດວກ ແກ່ການລົງເກັບກໍາຂໍ້ມູນ ພາຍໃນເມືອງ ແລະ ບ້ານຕ່າງໆ.

VII. ຄໍາແນະນໍາ

ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນຜົນສໍາ ເລັດ ແລະ ປະສິດການເປັນຢ່າງດີ ໂດຍສະເພາະ ໄດ້ຮຽນຮູ້ເຖິງການດໍາລົງຊີວິດ ຂອງຊາວກະສິ ກອນ ທີ່ຕິດພັນກັບວຽກງານກະສິກໍາ ເຊັ່ນ: ການ ປູກຝັງ ແລະ ລ້ຽງສັດ ເຊິ່ງເປັນວຽກງານທີ່ຄ້າປະ ກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ ຂອງຊາວກະສິກອນ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ໂດຍສະເພາະ 3 ເມືອງ ໃນ ແຂວງຫຼວງພະບາງ ຄື: ໂພນໄຊ, ໂພນທອງ ແລະ ປາກແຂງ ທີ່ພົວພັນກັບບົດບາດ ຂອງເພດຍິງ ໃນຊົນນະບົດ ຕໍ່ກັບການປະຕິບັດໜ້າທີ່ ແລະ ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັບເພດຊາຍ. ຈາກການສັງ ກາດ ແລະ ຕີລາຄາໃນຄັ້ງນີ້ ໄດ້ມີຂໍ້ແນະນໍາຕໍ່ ແນວທາງການປ່ຽນແປງໃໝ່ ແລະ ການຊຸກຍູ້

ຊ່ວຍເຫຼືອຊາວກະສິກອນ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ໂດຍສະເພາະ ການພັດທະນາ ແລະ ຕອບສະ ໜອງວຽກງານການຜະລິດ ເພື່ອຮັບໃຊ້ແນວທາງ ນະໂຍບາຍ ໃນການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບຍິ່ງຂຶ້ນນັ້ນ, ພວກຂ້າພະເຈົ້າມີ ຂໍ້ສະເໜີບາງຢ່າງດັ່ງນີ້:

- ການລົງປະຕິບັດວຽກງານຕ່າງໆ ຮ່ວມກັບ ຊາວກະສິກອນ ໂດຍສະເພາະ ວຽກງານ ການສົ່ງເສີມ ການປູກ-ການລ້ຽງ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ເຕັກນິກ, ການປ້ອງກັນ ແລະ ປິ່ນປົວ ພະຍາດ ໃຫ້ເຖິງຖອງ ແລະ ໃກ້ສິດກັບຊາວ ກະສິກອນຜູ້ສົນໃຈໃນວຽກງານນີ້.
- ຕ້ອງຊອກຮູ້ບັນຫາ ແລະ ທ່າແຮງໃນຂົງເຂດ ຕ່າງໆ ທີ່ສາມາດສະໜອງ ທີ່ຖືກຕ້ອງກັບ ແຜນພັດທະນາ ແລະ ນະໂຍບາຍອັນຖືກ ຕ້ອງໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນຍິ່ງຂຶ້ນ.
- ສ້າງຄວາມພໍໃຈຂອງຊາວກະສິກອນ ໃນຂົງ ເຂດຕ່າງໆຕໍ່ກັບການລ້ຽງ ແລະ ການຜະລິດ ໃຫ້ມີຄວາມເໝາະສົມກັບຄວາມອາດສາ ມາດຂອງກໍາລັງການຜະລິດ.
- ປັບປຸງແນວພັນຫຍ້າ, ສັດທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ມີຄຸນນະພາບດີ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ເພື່ອ ຕອບສະໜອງໃຫ້ໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ສາມາດສະໜອງອາຫານ ໃນການບໍລິ ໂພກໃຫ້ດີຂຶ້ນ.
- ນະໂຍບາຍ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການຄ້າຂາຍ ສັດ ພາຍໃນບ້ານ, ເມືອງ, ແຂວງ ແລະ ປະ ເທດໃກ້ຄຽງ ໃຫ້ຮັດກຸມຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ເນື່ອງ ຈາກວ່າ ການລັກລອບຄ້າຂາຍສັດ ຈາກສະ ຖານທີ່ອື່ນມາຂາຍ ຫຼື ຈໍາໜ່ວຍພາຍໃນຂົງ ເຂດດັ່ງກ່າວ ແລະ ເຮັດໃຫ້ມີການຂັດແຍ່ງ ແຂ່ງຂັນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ, ຄວາມສົມດູນ ຂອງລາຄາສິນຄ້າ ມີການປ່ຽນແປງເລື້ອຍໆ, ຊາວກະສິກອນ ບໍ່ສາມາດຄຸ້ມຄອງການຂາຍ

ສັດຂອງຕົນເອງໄດ້ ສ່ວນໃຫຍ່ຂຶ້ນກັບພໍ່ຄ້າ-
ແມ່ຄ້າ ເປັນຜູ້ຕັດສິນ.

- ສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະ ເອົາໃຈໃສ່ວຽກງານ
ສິດທິມະນຸດການເຮັດວຽກສິດສະເໝີພາບ
ລະຫວ່າງບົດບາດຍິງຊາຍໃຫ້ລົງສູ່ທ້ອງຖິ່ນ
ໂດຍສະເພາະເພດຍິງ ຍັງປະກອບມີຫຼາຍໆ
ວຽກ ແລະ ມີຫຼາຍກວ່າເພດຊາຍ ໃນການປະ
ຕິບັດກິດຈະກຳຕ່າງໆ ພາຍໃນຄອບຄົວ ເຊິ່ງ
ຕິດພັນກັບວຽກງານການສຶກສາ ເຮັດໃຫ້
ເພດຍິງ ມີໂອກາດເຂົ້າຮຽນທັງສີ ໃນລະດັບ
ສູງ ມີໜ້ອຍກວ່າ ເນື່ອງມາຈາກການແຕ່ງ
ງານໃນຊ່ວງໄວໜຸ່ມຫຼາຍກວ່າ.

VIII ເອກະສານອ້າງອີງ

Bountong B, 2000. Lao journal of agriculture and forestry, published by the National Agriculture and Forestry Research Institute, 2008.

MAF 2008. The State of Food and Agriculture in Lao PDR. Report to the 34th Session of the FAO Conference, Rome, Italy 17-24 November. Retrieved 10 July 2009 from http://www.maf.gov.la/index.php?option=com_content&task=view&id=130&Itemid=9.

NSC, 2006. National Statistic Centre. National Population and housing census 2005.

Phongsamuth, 2005. Livestock systems. Curicuram of Bsc. Faculty of Agriculture, University of production, held in Don Chan Place, OCT 4, 2007, Vientiane Capital, Lao PDR.